

VEILEDNINGSHFTE

DUODJI/DUODJE/DUEDTIE I KUNST OG HÅNDVERK

Kaffepose med tinntrådbrodering

Vanja Dahl Mostue, 2020

Dette veiledningsheftet er et enkelt utkast til et forslag til et læringsmiddel, ressurs og inspirasjonskilde. Det er en del av den praktisk-estetiske undersøkelsen til avhandlingen min *Duodji i Kunst og håndverk - En kvalitativ undersøkelse av vektleggingen av det samiske i undervisningen*. Det er utarbeidet med grunn i avhandlingens informanter sine intervjuer, hvor fem av fem informanter uttrykket at det burde eksistere flere konkrete ressurser som omhandlet det samiske i undervisningen. De tre informantene som underviser i Kunst og håndverk sa også at de ønsket og trengte konkrete ressurser for å jobbe praktisk med duodji/duodje/duedtie i Kunst og håndverk.

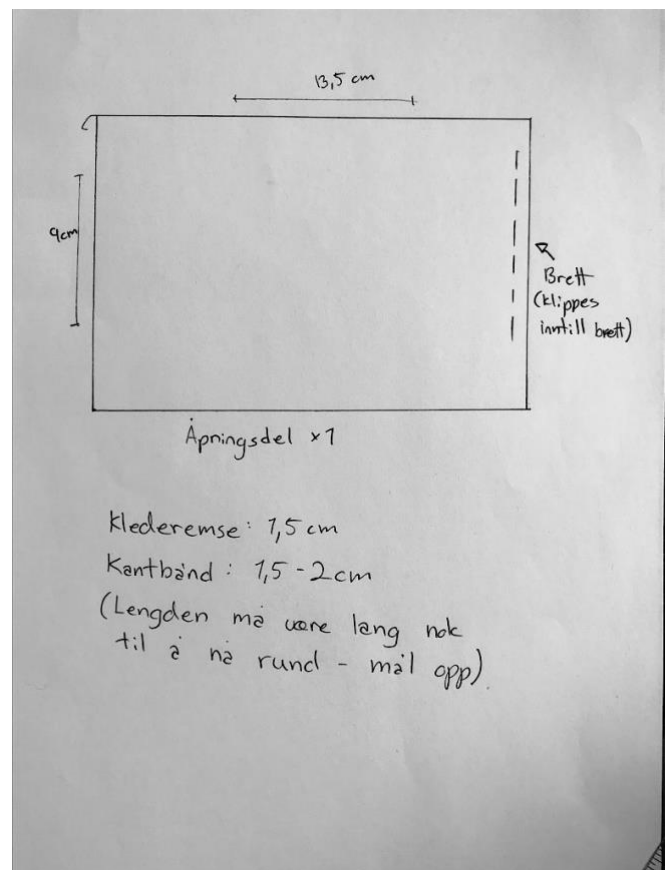
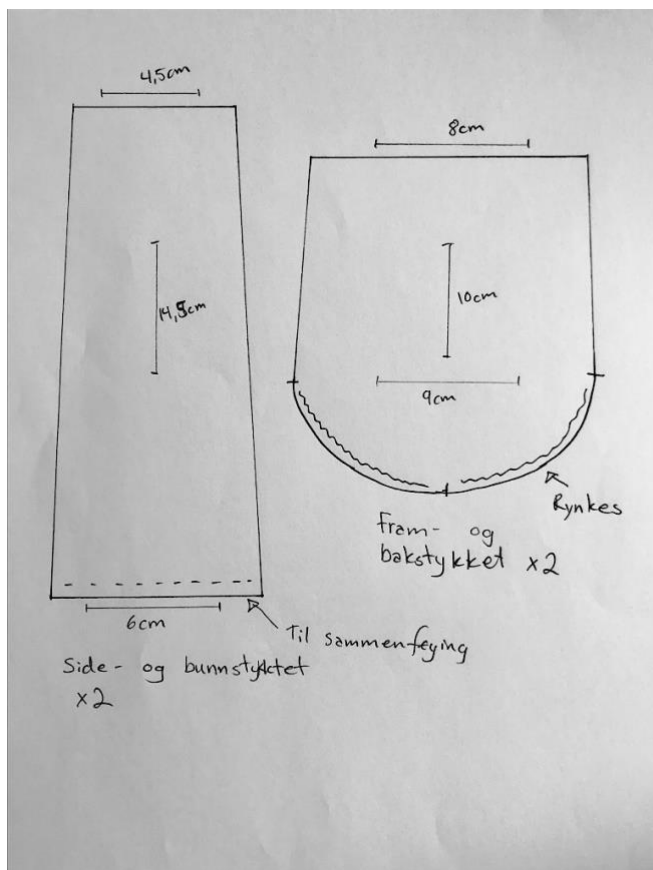
Dette veiledningsheftet er derfor beregnet for lærere som ønsker å jobbe praktisk med duodji/duodje/duedtie i Kunst og håndverk. Det tar utgangspunkt i min egen kunnskaps- tilegnelse gjort gjennom avhandlingens praktisk-estetiske undersøkelse, hvor produktet samisk kaffepose ble kort presenter, dette praktisk-estetiske arbeidet er hentet fra emnet MEST4320 Prosjekt i praksis i første år av master-utdanningen.

Heftet inneholder et praktisk eksempel på hvordan du kan jobbe med myk duodji/duodje/duedtie i grunnskolen. Heftet inneholder mønster for samisk kaffepose, og steg for steg veiledende fremgangsmåte med forklarende bilder fra egen prosess.

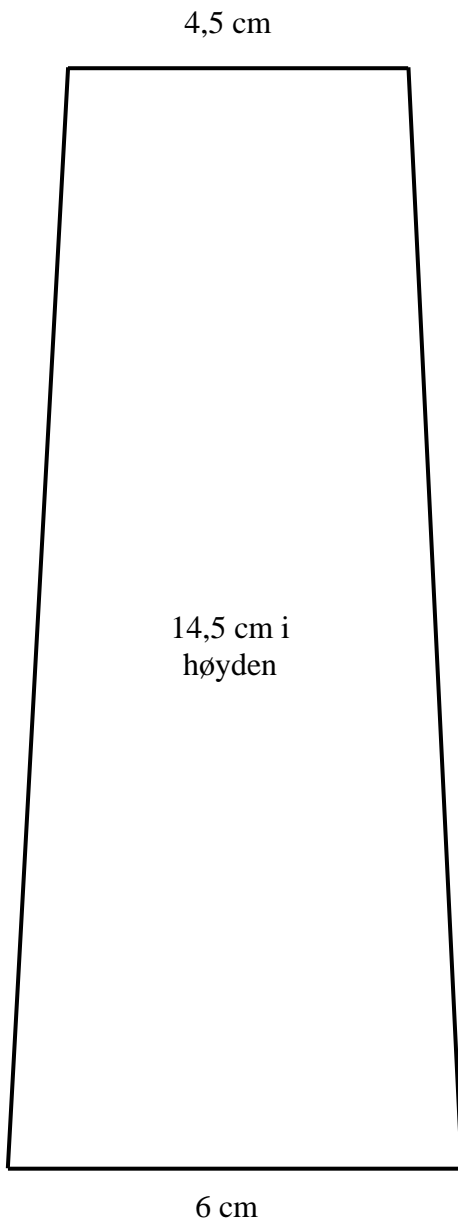
Materialer:

- Reinsdyrskinn (kan erstattes med annet skinn eller stoff)
- Ullstoff
- Skinn-nål (eller nål som egner seg til valgt stoff)
- Tinnråd eller kobbertråd
- Gjennomsiktig Nylontråd
- Senetråd (kan erstattes med ekstra sterk sytråd)
- Ekstra sterk sytråd (i samme farge som valgt skinn/stoff)
- Vliselin
- Blyant eller penn
- Linjal
- Saks
- Strykejern

Mønster:

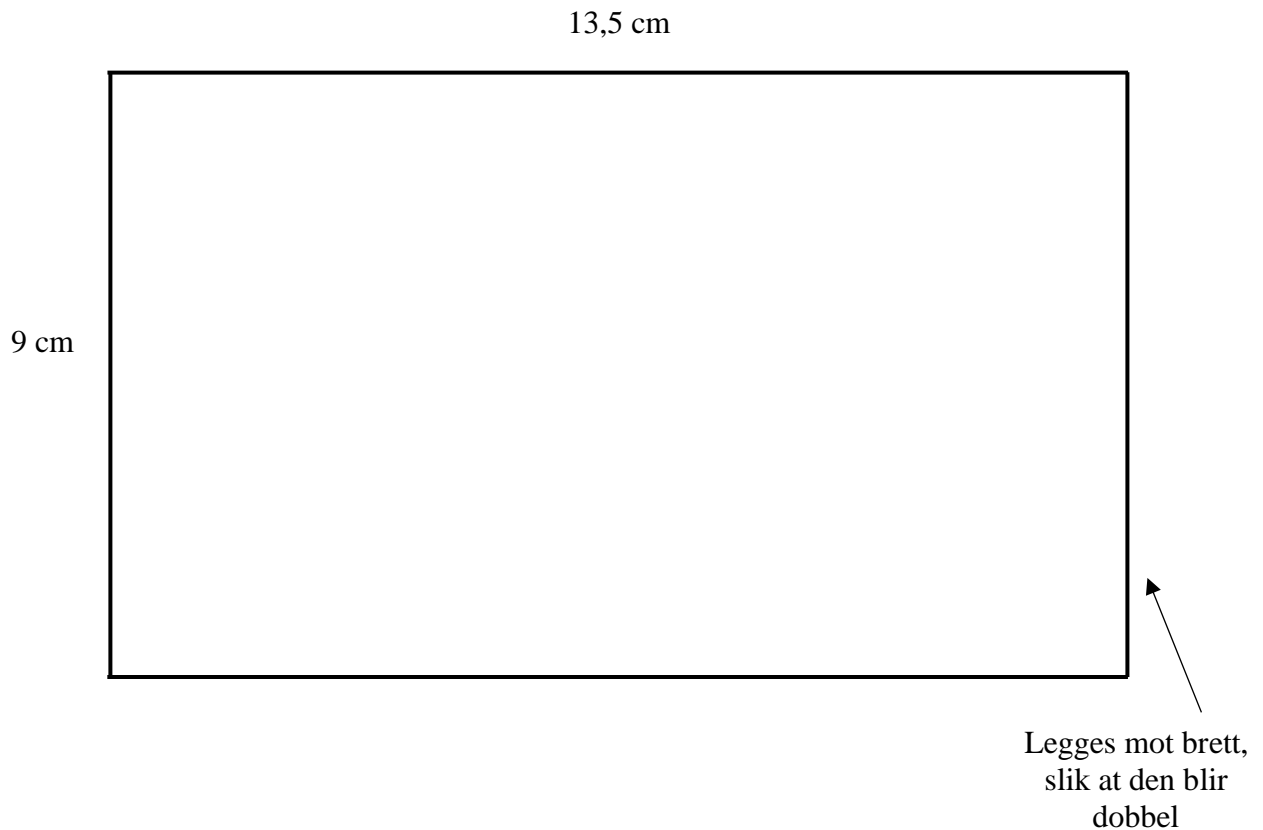
Side- og bunnstykke x2

Fram- og bakstykket x2

Åpningsdel x2

Skriv ut mønsteret og klipp det ut. Tegn av mønsterdelene på baksiden av skinn, husk å merk av alle merker som er avtegnet på mønsteret. Klipp så ut alle mønsterdelene. Side- og bunnstykke og fram- og bakstykke skal klippes ut x2, åpningsdelen på kaffeposen skal legges inntil en brettes, slik at det kun blir et lengre stykke av denne delen. I tillegg skal det klippes ut lange remser av skinn eller ullstoff som skal sys mellom mønsterdelene, dette er med på å øke stabiliteten og gi fine sammenføyinger. Bredden på remsen skal være 1,5 cm og remsen må være lange nok til å legges mellom mønsterdelene. Klipp også ut et kantbånd i skinn eller ull, på 1,5 cm – 2 cm.

TINNTRÅDBRODERING

Tegn opp valgt broderimønster på vliselin. Husk at mønsteret må tegnes speilvendt.

Stryk fast vliselinen med det opptegnet broderimønster på baksiden av skinnets framstykke, slik at broderimønsteret sitter på arbeidets bakside.

Tinntrådbrodering:

På dette eksempelet er kobberfarget kobbertråd benyttet. Begynn med å trekke ut ca. 2 cm av den spunnende kobbertråden eller tinntråden, slik at kjernetråden kommer frem. Velg hvor broderiet skal starte og trekk kjernetråden fra arbeidets framside og gjennom, slik at du får festet den på arbeidets bakside (Hvor vliselinen er).

Legg kobbertråden eller tinntråden etter det tegnede mønsteret på arbeidets forside og sy kobbertråden/tinntråden fast med gjennomsiktig nylontråd med små tette sting. Det er viktig at det ikke er for langt mellom stingene, slik at mønsteret blir jevnt, jeg anbefaler ca. 2-3mm. Når broderiet er fullført trekkes kjernetråden gjennom og festes på arbeidets bakside.

SAMMENFØYING

2x side- og bunnstykket.
1x klederemse i ullstoff.

Sy side- og bunnstykkene sammen ved den bredeste enden, rettside mot rettside, med klederemsen mellom de to delene. Bruk senetråd eller ekstra sterk sytråd til sammenføyingen. Klederemsen skal gå kant i kant med skinnets ytterkant under sammenføyingen.

1x framstykke med broderi.
1x klederemse i ullstoff.
1x sammenføyet bunn- og
sdestykke.

Begynn å sy framstykket fast i side- og bunnstykke med klederemse mellom. Mønsterdelenes skal sys rettside mot rettside.

Begynn sammenføyingen øverst med vanlige rettsting og sy nedover mot merket som indikerer hvor rynkingen skal starte. Jeg har rynket ved å lage folder. Her er det bunn- og sdestykket som skal rynkes, framstykket og klederemsen skal holdes rett.

Midten på side- og bunnstykket, som er der hvor delene ble sammenføyet, skal tilpasses med rynkingen slik at det møter frontstykke sitt bunnmerke.

Tips: ryk ca. annethvert sting, men av og til er det nødvendig å rynke tettere eller med større avstand hvis det er nødvendig i forhold til tilpassingen for å få delene til å møtes korrekt.

Fortsett rynkingen videre opp til merket på framstykket og pass på at bunn- og sidestykket sin ende og framstykket blir likt. Sy rettsting fra merket og opp.

Sy bakstykket til det sammenføyde framstykket og bunn- og sidestykket på samme måte, med klederemse imellom.

1x klederemse i ullstoff.
1x åpningsdel.

Sy klederemsen til åpningsdelen, dette vil fungere som et dekorativt kantbånd. Benytt ekstra sterk sytråd til sammenføyingen her da disse stingene synes på arbeide.

Sy åpningsdelen sammen med klederemse imellom, benytt rettsting. Før du syr delene sammen skal det plasseres en tvunnet skinnremse mellom klederemsen og skinndelen, slik at det dannes en løkke. Denne løkken skal holde knytebåndet på plass, og skal sys fast samtidig som klederemsen og åpningsdelen sammenføyes.

- 1x sammenføyet hoveddel.
- 1x klederemse i ullstoff.
- 1x sammenføyet åpningsdel.

Sy hoveddelen og åpningsdelen sammen, men klederemsen imellom. Laget en tvunnet skinntråd eller et flettet bånd som benyttes for å lukke kaffeposen.